

Posudek diplomové práce Karla Konopíka Syntaktická charakteristika uměleckého textu Zdeňka Svěráka

Autor si v předložené diplomové práci stanovil cíl provést syntaktickou charakteristiku vybraných prozaických textů Z. Svěráka.

V úvodních částech práce zdůvodňuje autor svou volbu tématu. Uvádí jednak vztah k danému autorovi, jednak zájem o analýzu uměleckých textů obecně.

Úvodní část práce tvoří kapitoly věnované teoretickým východiskům. Autor vymezuje umělecký funkční styl, blíže se zaměřuje na kompoziční aspekty uvedeného stylu, na otázky syntaktické stavby komunikátů uměleckého funkčního stylu. V následujících částech představuje diplomant prozaické literární dílo Z. Svěráka v kontextu české literatury.

Velmi vhodně jsou v kapitole 1.5 představena podrobná kritéria, jež představují východisko analytické části práce. Materiálovou základnou jsou texty excerpované ze čtyř Svěrákových povídek vybraných záměrně podle doby vzniku, aby představovaly počátek autorovy tvorby a její současnost. Výchozí textový materiál je tvořen 898 větými celky.

K základním kritériím analýzy patří problematika věty a souvětí, členitost věty, typ souvětí, počet vět v souvětí, poměry mezi větami hlavními, druhy vedlejších vět, odchylky od pravidelnosti ve větě stavbě aj.

Při zpracování úvodních kapitol se diplomant opírá o teoretické práce M. Grepla, P. Karlíka, M. Čechové, L. Doležela, J. Hrbáčka aj.

Nejdůležitější a nejcennější částí práce je 3. kapitola, v níž shromažďuje, popisuje, třídí a hodnotí excerpovaný jazykový materiál. Autor systematicky prezentuje výsledky analýzy povídek jak z počáteční etapy autorovy tvorby, tak z jeho tvorby nejnovější. V kapitole 3.3 autor provádí srovnání obou materiálových textových vzorků. V závěrečné kapitole přináší diplomant velmi cenné závěry týkající se vývoje autorova individuálního stylu (např. rozdíl v míře kondenzace textu – výrazná převaha užívání polovětných konstrukcí ve starších textech, ústup užití parenteze v novějších textech).

K práci mám jen několik připomínek, a to především ke stylizačním aspektům. Některá vyjádření jsou natolik komplikovaná a významově přetížená, že dochází k obtížnějšímu porozumění textu. Jako příklad uvedu formulaci na s. 25: „*Pro analyzovaný text je příznačný také častý výskyt poměru odporovacího. Ten je připojen třemi různými konjunkcemi.*“ Připojeny jsou věty, mezi jejichž propozicními (věcnými) obsahy je poměr odporovací, připojen není poměr. Podobně na s. 46: „*Dále se zaměříme na shodné rysy, které se autorovi osvědčily a užil je tak v obou etapách své tvorby.*“

Výše uvedené skutečnosti však nesnižují velmi dobrou úroveň předložené práce. Autor prokázal schopnost pečlivé a důkladné analýzy jazykového materiálu. Předkládané závěry jsou vždy náležitě podloženy. Nesporným kladem práce je fakt, že se diplomant nespokojuje s pouhým popisem sledovaného jevu,

ale vždy hledá funkci daného jazykového prostředku v textu, zamýšlí se nad motivem jeho užití.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem navrhuji diplomovou práci k obhajobě a doporučuji hodnocení **v ý b o r n ě**.

V Plzni 30. 8. 2017

PhDr. Jana Vaňková,
vedoucí práce

